

Septynių Stansų ir jų terminų pagal Stansų ir Eilių numeraciją KOMENTARAI

V. Stansas

1. PIRMINIAI SEPTYNI, PIRMAPRADŽIAI SEPTYNI IŠMINTIES DRAKONO KVĖPAVIMAI, SAVO ŠVENTU RATINIŲ-SPIRALINIŲ KVĖPAVIMU PAGIMDO UGNIES SŪKURĮ.

Šis stansas, ko gero, vienas iš sunkiausiai paaiškinamų. Jo kalba suprantama tik tam, kuris gerai susipažinęs su rytietiška alegorija ir jos specialiai užtamsinta frazeologija. Tikriausiai gali kilti klausimas: ar okultistai tiki, kad visi šie „Statytojai“, „Lipikai“ bei „Šviesos Sūnus“ yra būtybės, o gal jie tėra tik vaizduotės padariniai? Į tai iš karto atsakoma: laikydami galimu tam tikrą kiekį vaizduotės, pasitelkiamą Jėgų personifikacijai, turime pripažinti šių būtybių egzistavimą, jeigu nenorime atmesti dvasinio Žmogaus egzistavimo fizinio žmogaus viduje. Nes kariauna šių Šviesos Sūnų, Proto pagimdytų nuo nežinomo Visa Ko pirmapradžio apreikšto Spindulio, yra paties dvasinio Žmogaus šaknys. Jeigu tik nepanorėsime patikėti antifilosofine dogma apie kiekvienam žmogaus įsikūnijimui ypatingai paruoštą sielą – kuriomis masiškai aprūpinama nuo pat „Adomo“ laikų, – turėsime pripažinti okultinį mokslą. Tai bus paaiškinta atitinkamoje teksto vietoje. Dabar pažvelkime, kokia šio okultinio Stanso prasmė.

Doktrina moko, kad tam, jog taptų dievišku, visiškai sąmoningu Dievu, – taip, netgi aukščiausieji! – dvasiniai, Pirmapradžiai protai turėjo praeiti buvimo žmogumi pakopą. Ir kai sakome „žmogumi“, ši sąvoka apima ne tik Žemės žmoniją, bet ir visus mirtinguosius, gyvenančius kituose pasauliuose, t. y. tuos protus, kurie pasiekė reikiamą pusiausvyrą tarp materijos ir dvasios (ją dabar pasiekėme ir mes), kai jau peržengtas Ketvirtojo Rato Ketvirtosios Pagrindinės Rasės vidurio taškas. Kiekviena būtybė turi užsikariauti teisę tapti Dievo atvaizdu per savo asmeninę

patirtį. Didysis vokiečių mąstytojas Hegelis turėjo žinoti arba intuityviai jausti šią tiesą, kai pasakė, kad Nesąmoningumas apreiškė visatą tik „turėdamas viltį pasiekti aiškų paties savęs suvokimą“, kitaip sakant, tapti Žmogumi; nes ta pati slapta prasmė glūdi dažnai pasikartojančioje puranų frazėje „Brahma, pagautas nuolatinio noro kurti“. Tai taip pat paaiškina užslėptą kabalistinę šio teksto prasmę: „Kvėpavimas tampa akmeniu; akmuo – augalu; augalas – gyvūnu; gyvūnas – žmogumi; žmogus – dvasia ir dvasia – dievu“. Proto Pagimdyti Sūnūs, rišiai, Statytojai ir kt., visi buvo žmonėmis – įvairių formų bei pavidalų – kituose pasauliuose ir ankstesnėse manvantarose.

Ši tema tokia mistiška, kad sunku paaiškinti visas jos detales ir visus jos apimamus santykius; nes čia glūdi visa evoliucinės kūrybos paslaptis. Viena arba dvi Stanso frazės ryškiai asocijuojasi atmintyje su panašiomis frazėmis iš kabalos ir *Dovydo Psalmių*¹ posakiais. Abiejuose šiuose šaltiniuose Dievas pateikiamas kaip paverčiantis sūkurį savo pranašu ir „Liepsnojančią Ugnį“ – savo kulto tarnu. Bet ezoterinėje doktrinoje šis teiginys naudojamas daug vaizdingiau. „Ugninis Sūkurys“ yra įkaitusios kosminės dulkės, kurių magnetinės savybės leidžia „kuriančioms Jėgoms“ mintimis jas valdyti ir nukreipti lygiai kaip magnetas valdo ir pritraukia geležies drožles. Tačiau šios kosminės dulkės yra kur kas daugiau, nes kiekvienas visatos atomas turi savęs suvokimo potencialą ir, panašiai kaip Gottfriedo Leibnizo monados, yra visata savyje ir dėl savęs. Tai *atomas ir kartu angelas*.

Čia reikia pastebėti, kad vienas iš dabartinės evoliucionistinės mokyklos šviesulių A. R. Wallace, nagrinėdamas „natūralios atrankos“ kaip vienintelio fizinio žmogaus vystymosi faktoriaus nepagrįstumą, tuo pačiu laiko galimu čia aptariamą klausimą. Jis teigia, kad žmogaus evoliuciją kreipė ir vystė aukščiausi Protai, kurių tarpininkavimas yra būtinas faktorius Gamtos schemoje. Bet jeigu šių Protų poveikis įsileidžiamas

¹ Psalmynas.

vienoje vietoje, tai tolesnė jo eiga tebus tik loginė išvada. Neįmanoma nubrėžti griežtos ir pastovios ribos.

V. STANSAS – Tęsinys

2. JIE PADARO JĮ SAVO VALIOS PASIUNTINIU (a). DŽJU TAMPA FOKSATU; VERŽLUS DIEVIŠKŲ SŪNŲ, KURIŲ SŪNŪS – LIPIKAI², SŪNUS, ĮSISUKA SPIRALINIU SŪKURIU. FOKSATAS YRA ŽIRGAS, O MINTIS – RAITELIS³. JIS KAIP ŽAIBAS SKRODŽIA UGNINIUS DEBESIS⁴ (b). ŽENGIA TRIS, PENKIS IR SEPTYNIS ŽINGSNIUS PER SEPTYNIAS SRITIS VIRŠUJE IR SEPTYNIAS APAČIOJE⁵. JIS PAKELIA SAVO BALSĄ IR SUŠAUKIA NESUSKAIČIUOJAMAS KIBIRKŠTIS⁶, VISAS JAS SUJUNGDAMAS (c).

a) Tai nuoroda į „Septynis Pradinius“, kaip karieta (Vachana, arba apsireiškusia būtybe, tampančia ją kreipiančios Galios simboliu) besinaudojančiais Foksatu, dėl šios priežasties vadinamu „Jų Valios Šaukliu“ – „Ugniniu Sūkuriu“.

b) „Džju tampa Foksatu“ – tuo viskas ir pasakyta. Džju yra vienatinės tikrosios (maginės) žinios, arba okultinė išmintis, kuri, susidurdama su amžinomis tiesomis bei pirminėmis priežastimis ir veikdama per jas, tampa beveik visagalė, kai naudojama teisinga kryptimi. Jos antitezė yra Džju-ma, kuri susijusi tik su iliuzijomis bei klaidingomis regimybėmis, panašiai kaip mūsų šiuolaikiniai egzoteriniai mokslai. Stanse minimas Džju yra Dhiani Budų kolektyvinės išminties išraiška.

Kadangi skaitytojas gali būti nesusipažinęs su Dhiani Budomis, tai geriausia bus dabar įterpti paaiškinimą. Pasak orientalistų, egzistuoja penki Dhiani Budos, arba Dangaus Budos, kurių realizacijos formų ir

² Negalima pamiršti skirtumo tarp Statytojų, Planetos Dvasių ir Lipikų; (žr. šių Komentarų 5 ir 6 eilutes).

³ T.y. jis yra juos nukreipiančios minties įtakoje.

⁴ Kosminiai ūkai.

⁵ Pasaulis formavimo procese.

⁶ Atomai.

materijos pasaulyje yra žmonės-Budos. Tačiau ezoteriškai Dhiani Budos yra Septyni, iš kurių iki šiol pasireiškė dar tik penki⁷, du likusieji turi pasirodyti Šeštoje ir Septintoje Pagrindinėse Rasėse. Tai tarsi amžini į Žemę ateinančių Budų prototipai, kur kiekvienas iš jų turi savo ypatingą dievišką prototipą. Taip, pavyzdžiui, Amitaba yra Gautamos Šakjamunio Dhiani Buda ir reiškiasi per jį, kai ši didi Siela įsikūnija Žemėje (kaip Conkapa⁸ atveju). Avalokitešvara, kaip septynių Dhiani Budų sintezė, buvo pirmasis Buda (Logas); taip ir Amitaba, Kinijoje⁹ vadinamas Amida (Buda), yra vidinis Gautamos „Dievas“. Dhiani Budos, kaip teisingai tvirtina profesorius Rhysas Davidsas, yra „kiekvieno žemiško ir mirtingo Budos aukščiausieji Atitikmenys mistiniame pasaulyje, išlaisvinti nuo žeminančių materialaus gyvenimo sąlygų“ – išlaisvintieji Manuši Budos, skirti valdyti Žemę per visą šį Ratą. Jie – „kontempliacijos Budos“ ir visi jie yra anupadaka (be gimdytojų), t. y. savaime gimę iš dieviškos esybės. Ezoterinis mokymas, tvirtinantis, kad kiekvienas Dhiani Buda geba sukurti iš savęs tokį pat dangišką sūnų, Dhian Bodhisatvą, kuris po Manuši Budos mirties turi tęsti pastarojo darbą, pagrįstas faktu, kad kandidatas, gavęs aukščiausią iššventinimą iš peržegnojo „Budos Dvasios“ (kuri, pasak orientalistų, sukūrė penkis Dhiani Budas), tampa tikruoju Bodhisatva, sukurtu Didžiojo Iššventintojo galia.

c) Foksatas, būdamas vienu iš pačių svarbiausių, jeigu ne pačiu svarbiausiu, ezoterinės kosmogonijos faktoriumi, turi būti labai išsamiai išnagrinėtas. Kaip seniausioje graikų kosmogonijoje, kuri visiškai skiriasi nuo vėlesnės graikų mitologijos, Erotas yra trečias asmuo pirmapradėje Trejybėje (Chaosas, Gėja, Erotas), atitinkančioje kabalistinės Trejybės Ain Sof, Begalinį Viską (nes žodis „chaosas“, pirmą kartą beformė tuščia *erdvė*,

⁷ Žr. *Ezoterinis Budizmas*, A. P. Sinnetas, penktas papildytas leidimas, 172-173 psl.

⁸ Tsongkhapa – pirmasis ir didžiausias Tibeto reformatorius, įsteigęs Gelug-pa – *Geltonosios kepurės* – sektą. Jis gimė (apie) 1355 m. Amdo srityje ir buvo Amitabos (dangiškas Gotamos Budos vardas) avataras.

⁹ Ne Kinijoje, bet Japonijoje XII-XIII a. atsirado sudemokratintas budizmo variantas. Amidaistai garbina Budą Amidą. (Vert. past. Žr. „Religijotyros žodyną“, Vilnius, „Mintis“, 1991 m.)

yra kilęs iš graikų k. veiksmazodžio χαίνω – plačiai atverti, būti tuščiam), Šekiną ir Šventąją Dvasią, taip ir Foksatas – vienoks dar nerealizuotoje visatoje ir kitoks kosminiame pasireiškusiame pasaulyje. Pastarajame jis yra ta okultinė, elektrinė, gyvybinė galia, kuri Logo-Kūrėjo Valia apjungia ir surenka visas formas, suteikdama jiems pirmąjį impulsą, kuris laikui bėgant tampa dėsniu. Bet nerealizuotoje visatoje Foksatas nėra tai, kaip ir Erotas nėra vélesnysis spindulingas sparnuotasis Kupidonas, arba Meilė. Foksatas dar neturi sąlyčio su kosmosu, nes kosmosas dar negimęs, ir dievai dar miega „Tėvo-Motinos“ įsčiose. Jis yra abstraktus, filosofinis įvaizdis. Jis pats dar nieko nesukuria; jis tiesiog potenciali kūrybinė Galia, kurios dėka visų būsimų fenomenų noumenas susiskaido, kad vėl susijungtų per mistinius, antjutiminius veiksmus ir pasiųstų kūrybinį Spindulį. Kai „dieviškas Sūnus“ išryškėja, Foksatas tampa veržlia Galia, kuri verčia Vienatinį tapti Dviem ir Trimis kosminių realizacijų plane. Kūrybinis Vienatinis diferencijuojasi į „Daugį“, ir tada Foksatas virsta ta jėga, kuri pritraukia pagrindinius atomus ir priverčia juos burtis bei jungtis. Šio pirminio mokymo atgarsius randame ankstyvojoje graikų mitologijoje. Erebas ir Niukta gimsta iš Chaoso ir Eroto paveikti savo ruožtu pagimdo Eterį bei Chimera, aukštųjų planų šviesą ir žemųjų planų šviesą, arba žemišką sritį. Tamsa pagimdo Šviesą. Palyginkite su puranų Bramos Valia arba „Noru“ kurti ir finikiečio Sanchuniatono pateiktos kosmogonijos doktrinos Noru, kur šis – Πόθος¹⁰ – yra kūrybos principas.

Foksatas taip pat susijęs su „vienatiniu Gyvenimu“. Iš vienatinio Nežinomojo, begalinės Visumos gimsta vienatinis Pasireiškimas, arba manvantarinė Dievybė; tai ir yra visuotinis Protas, kuris, būdamas atskirtas nuo savo Šaltinio, yra Demiurgas, vakarų kabalistų kūrybinis Logas arba indų religijos Keturveidis Brahma. Ezoterinėje doktrinoje nagrinėjamas dieviškos Minties pasireiškimo požiūriu, jis yra aukščiausių Kūrėjų – Dhian Kohanų – Kariauna. Adi Budos – vienatinio Aukščiausiojo ir

¹⁰ Potas (Πόθος) – aistringas troškimo, geismo dievas, kurį Sanchuniatonas (Sanchuniathon) mini savo sudarytame šiaurės vakarų semitų dievybių geneologijos medyje (jame daugelis dievų vardų yra sugraikinti pagal graikų mitologijos dievybes) (vert. past.).

Amžinojo – slaptoji Išmintis kartu su visuotinio Proto evoliucija pasireiškia kaip Avalokitešvara (Pasireiškęs Išvara), kuris yra egiptiečių Ozyris, zoroastrų Ahura-Mazda, hermetistų filosofijos Dangaus Žmogus, platonikų Logas ir vedantistų Atmanas¹¹. Veikiant pasireiškusiai Išminčiai (arba Mahat), kuriai kosmose atstovauja ši begalinė daugybė dvasinės energijos centrų, visuotinio Proto Atspindys, kuris yra kosminis Vaizdinys (minties pagrindas) ir Proto Jėga, lydinti tokį Vaizdinį, objektyviai tampa ezoterinių budistų filosofų Foksatu. Foksatas, persismelkiantis per visus septynis akašos principus, veikia, kaip jau minėta, pasireiškusią Substanciją arba vienatinį Elementą ir, diferencijuodamas jį į atskirus energijos centrus, paleidžia veikti kosminės evoliucijos Dėsnį, kuris, paklusdamas visuotinio Proto Vaizdiniui, pažadina gyventi visą būties įvairovę pasireiškusioje Saulės sistemoje.

Saulės sistema, šių vaizdinių pažadinta gyventi, susideda iš Septynių Principų kaip ir visa kita šių centrų ribose. Taip tvirtina transhimalajinio¹² ezoterizmo mokymas. Tačiau kiekviena filosofija turi savus šių principų skirstymo metodus.

Taigi Foksatas yra įkūnyta elektrinė, gyvybinė jėga, transcendentinė apjungianti visų kosminių jėgų vienovė, tiek nematomuose, tiek ir pasireiškusiuose planuose, kurios veiksmai prilygsta – neaprepiamais mastais – Valia sukurtos gyvos Jėgos veiksams tuose reiškiniuose, kur tariamas subjektyvumas daro poveikį tariamam objektyvumui ir skatina jį veikti. Foksatas yra ne tik gyvas šios Jėgos simbolis bei rezervuaras, bet okultistų laikomas Būtybe, nes Jėgos, kurioms jis daro poveikį, yra kosminės, žmogiškos bei žemiškos ir atitinkamai veikia visus šiuos planus. Žemės plane jo įtaka jaučiama kaip magnetizuotojo valios jėga pagimdyta magnetinė ir aktyvi jėga. Kosminiame plane jis būdingas kuriančiais jėgais, kuri formuodama daiktus – nuo planetų sistemų iki jonvabalio ir laukų ramunės – įgyvendina kiekvieno atskiros daikto vystymosi ir augimo planą,

¹¹ T. Subba Rou tarsi sutapatina ir pavadina jį Logu (žr. *Paskaitos apie Bhagavadgītā, Theosophist*“, t. IX).

¹² Transhimalajais vadinama Tibeto plynaukštė, beveik sutampanti su istoriniu Tibetu (vert. past.)

egzistuojantį gamtos prote arba dieviškoje mintyje. Metafiziškai jis yra objektyvizuota dievų mintis, „Žodis tapęs kūnu“ žemiausioje pakopoje, ir kosminio bei žmogiškojo atvaizdo pranašas; aktyvi, veikli visatos gyvavimo jėga. Savo antruoju aspektu Foksatas yra Saulės energija, elektrinis, gyvybinis fluidas, apsaugantis Ketvirtasis Principas, gyvūninė Gamtos Jėga, arba elektra.

1882 m. Teosofijos draugijos prezidentas pulkininkas Henris Steelas Olcottas buvo labai kritikuojamas už teiginį vienoje iš savo paskaitų, kad elektra yra materija. Deja, bet toks yra okultinės doktrinos mokymas. Gal „Jėga“, „Energija“ labiau tiktų jai pavadinti, kol europinis mokslas sužinos daugiau apie jos tikrąją prigimtį; tačiau ji iš tiesų yra materija, kaip ir eteris yra materija, nes susideda iš atomų, nors jį nuo eterio skiria keletas stadijų. Atrodytų juokinga tvirtinti, kad jeigu mokslui daiktas atrodo besvoris, tai jis negali būti pavadintas materija. Elektra „nemateriali“ ta prasme, kad jos molekulės neapčiuopiamos ir negali būti įprastai tiriamos; visgi okultinis mokslas tvirtina, kad ji sudaryta iš atomų, o tai reiškia, kad ji materija. Netgi darant prielaidą, kad nemoksliška apie ją kalbėti tokiais terminais, jeigu mokslas elektrą vadina energijos šaltiniu, tiesiog energija ar jėga, tai kur ta jėga ar ta energija, kurias būtų galima įsivaizduoti negalvojant apie materiją? Jamesas Clerkas Maxwellas, matematikas ir vienas didžiausių autoritetų elektros ir jos kilmės srityje, pasakė, kad elektra yra materija, ne tik paprastas judėjimas. „Jeigu priimsime hipotezę, kad pagrindinės substancijos susideda iš atomų, negalime išvengti išvados, kad ir elektra, teigiama ir neigiama, dalijasi į tam tikras pagrindines daleles, kurios veikia kaip elektros atomai“¹³. Mes eisime dar toliau, ir teigsime, kad elektra yra ne tik substancija, kad ji yra emanacija būtybės, nesančios nei Dievu, nei velniu, bet vienos iš tų begalinės daugybės būtybių, kurios valdo mūsų pasaulį ir vadovauja jam pagal amžiną karmos dėsni.

¹³ Helmholtzas, *Paskaita apie Faradėjų*, 1881 m.

Grįžkime prie Foksato. Jis susijęs su Višnumi ir Sūrja ankstyvuoju pirmojo dievo aspektu; nes Rigvedoje Višnus nėra aukščiausias Dievas. Višnaus vardas kilęs iš šaknies *vish* – visur prasiskverbti, – ir Foksatas taip pat vadinamas „Visur Prasiskverbiančiu“ ir Formuotoju, nes jis formuoja atomus iš žaliavos¹⁴. Šventuose Rigvedos tekstuose Višnus taip pat yra „Saulės Energijos pasireiškimas“ ir aprašytas kaip trimis pasislinkimais perbėgantis per septynias pasaulio sritis; bet vedų Dievas turi mažai bendra su vėlesnių laikų Višnumi. Todėl jie abu tapatūs šiuo ypatingu aspektu ir yra vienas kito kopija.

Trys ir Septyni „Pasislinkimai“ ezoterinėje doktrinoje priskiriami prie septynių sferų, kuriose gyvena žmogus, kaip ir prie septynių Žemės sričių. Nors sulaukia dažnų prieštaravimų iš orientalistų pusės, mūsų planetų sistemos septyni pasauliai, arba Sferos, aiškiai paminimi ezoteriniuose indų rašytiniuose šaltiniuose. Bet kaip nepaprastai visi šie skaičiai susiję su panašiais į juos skaičiais bei jų simboliais kitose kosmogonijose, galima pastebėti iš senųjų religijų tyrinėtojų atliktų palyginimų bei paralelių. Rigvedoje „trys Višnaus tautos“ per „septynias visatos sritis“ komentatorių buvo įvairiai aiškinamos: kaip kosmine prasme reiškiantys ugnį, žaibą ir saulę arba žemę, atmosferą ir dangų; bet labiau filosofškai – ir astronomiškai labai teisingai – jas aiškina Auranavabha kaip atskiras saulės padėtis – patekėjimą, vidudienį ir nusileidimą. Vien tik ezoterinė filosofija pateikia išsamų paaiškinimą, nors *Zoharas* aiškina tai taip pat gana filosofškai ir suprantamai. *Zoharas* tiesiog nurodo, kad iš pradžių Elohimas¹⁵ (Alhim) vadinosi Ahad, „Vienatinis“ arba „Dievybė, vienatinė daugyje“, labai paprastas panteistinio mąstymo įvaizdis – panteistinio, aišku, filosofine prasme. Po to įvyko pokytis – „Jehova yra Elohimas“, taip apjungdamas daugybę ir darydamas pirmą žingsnį į monoteizmą. Į klausimą „Kaip Jehova yra Elohimas?“ pateikiamas atsakymas: „Trimis

¹⁴ Visiems žinoma, kad smėlis, pabertas ant vibruojančios metalinės plokštelės, susidėsto į įvairias formas.

¹⁵ Elohim (אלהים) – gramatinė vienaskaitos arba daugiskaitos daiktavardžio „dievas“ forma tiek šiuolaikinėje, tiek ir senojoje hebrajų kalboje. Vienaskaitine forma dažniausiai reiškia Dievą, daugiskaitine – „dievus“ kaip „jėgas“ (vert. past.).

Pasislinkimais" iš apačios. Prasmė aiški. Pasislinkimai yra simboliai, taip pat alegoriški, ir atitinka dvasią, sielą ir kūną (žmogaus); ratą, paverstą dvasia, visuotinę sielą ir jo kūną (arba Žemę). Išeidamas už Begalybės Rato, kurio nė vienas žmogus negali suvokti, Ain Sof – kabalistinis Parabrahmano sinonimas, taip pat mazdaistinis Zervan-Akarana arba bet kuri kita „Nežinomybė" – tampa „Vienatiniu" (Ahad, Eka, Ahu); po to tai evoliucijos yra pakeičiamas į „Vieną Daugyje", į Dhiani Budas, arba Elohimą, arba į Ameša Spentus, ir jo trečiasis Pasislinkimas įvyksta gimstant kūnui arba „Žmogui". Ir iš Žmogaus, arba *Jah-Hovah*, „Vyriškai-moteriško", vidinė dieviška būtybė metafiziniame plane dar kartą tampa Elohimu.

Skaičiai 3, 5 ir 7 yra patys svarbiausi teorinėje masonybėje, kaip tai parodyta *Atidengtojoje Izidėje*. Vienas masonas rašo:

„3, 5 ir 7 žingsniai yra nuoroda į judėjimą ratu. Trys būdai 3,3; 5,3; 7,3; ir t. t.

Kartais tai pasireiškia tokia forma: $753/2 = 376,5$ ir $7635/2 = 3817,5$, ir proporcija $20612/6561$ pėdų kubiniame išmatavime duoda Didžiosios piramidės išmatavimus."

Trys, Penki ir Septyni yra mistiniai skaičiai, pirmąjį ir paskutinįjį labai gerbia tiek masonai, tiek persai; trikampis visur ir visada yra Dievybės simbolis¹⁶. Aišku, teologijos daktarai, pavyzdžiui, Walteris Richardas Casselis, nurodo, kad *Zoharas* paaiškina ir patvirtina krikščioniškąją Trejybę (!). Tačiau būtent ši krikščioniška dogma gavo savo pradžią nuo trikampio, naudoto archainiame okultizme bei pagonių simbolizme. Metafiziškai trys Postūmiai atitinka dvasios žengimą į materiją: Logą kaip Spindulį, žengiantį į dvasią, po to į sielą ir pagaliau į fizinę žmogaus formą, kurioje jis tampa gyvybe.

Kabala tai vaizduoja taip pat kaip ir archainis ezoterizmas. Šis ezoterizmas yra bendras paveldas ir nepriklauso nei penktai arijų rasei, nei kuriai nors iš gausių jos porasių. Jis negali būti pasisavintas nei

¹⁶ Žr. Kenneth R. H. Mackenzie *The Masonic Cyclopedia* ir George Oliver *The Pythagorean Triangle*.

turaniečių, egiptiečių, kinų, chaldėjų, nei kurių nors kitų iš septynių penktos pagrindinės rasės sudedamųjų dalių, nes iš tikrųjų priklauso trečiai ir ketvirtai pagrindinėms rasėms, kurių palikuonis randame penktos rasės sėkloje, tarp ankstyvųjų arijų. Ratas kiekvienoje tautoje buvo Nežinomybės – „Beribės Erdvės“, amžinai egzistuojančios abstrakcijos abstraktus rūbas – nepažinios dievybės simbolis. Ratas vaizduoja begalinį laiką Amžinybėje.

Zervan Akarana taip pat yra „Begalinis Nežinomybės Laiko Ratas“, nuo šio Rato sklinda spindulinga Šviesa – visuotinė Saulė, arba Ormazdas¹⁷. Pastarasis tapatus Kronui jo eolietiška (graikiška) forma – Rato forma. Nes Ratas yra Saras, arba ciklas. Taip buvo vaizduojamas ir babiloniečių Dievas, kur skritulio horizontas buvo regimas neregimo simbolis, o Saulė buvo vienatinis Ratas, iš kurio kilo kosminės sferos, kurių vadovu ji buvo laikoma. Zervanas yra čakra, arba Višnaus Ratas, paslaptiinga emblema, kuri pagal vieno mistiko apibūdinimą yra „kreiva linija su tokiomis savybėmis, kad jos minimali dalis, jeigu kreivė bus pratęsta į vieną ir į kitą pusę, pagaliau užeis pati už savęs ir sudarys vieną ir tą pačią kreivę – arba tai, ką mes vadiname ratu“. Geresnio apibūdinimo ir negali būti natūraliam simboliui ir akivaizdžiai prigimčiai Dievybės, kuri, visur turėdama savo skritulį (beribį), visur turi ir centrinį tašką; kitaip sakant, kiekviename visatos taške. Neregima Dievybė tuo pačiu yra ir Dhian Kohanai, arba rišiai, pirmapradžiai Septyni ir Devyni be sintezuoto vieneto ir Dešimtis su juo, iš kur ji žengia į Žmogų.

Grįžtant prie Komentarų ketvirtajam Stansui (Nr. 4), skaitytojas dabar supras, kodėl transhimalajų Čakroje yra įpieštas trikampis, linija, kvadratas, antroji linija ir pentagrama su tašku centre bei kai kurios kitos variacijos, o kabalistinis Elohim Ratas atskleidžia, jei žodžio אלהים¹⁸ (Alhim arba Elohim) raidės verstume jų skaitine reikšme, žymų skaičių 13514 arba anagramiškai 31415 – astronomijos *pi*, arba slaptąją reikšmę Dhiani Budų, Geber (hebr.), Giborim (hebr.), Kabirim (finik.) ir Elohim,

¹⁷ Ormazdas yra Logas, „Pirmapradis“, taip pat Saulė.

¹⁸ Hebrajų raštas skaitomas iš dešinės į kairę (vert. past.).

kurie visi reiškia – „didieji žmonės“, „titanai“, „Dangaus Žmonės“, o Žemėje – „milžinai“.

Septyni visose tautose buvo laikomas šventu skaičiumi; bet niekur jis nebuvo taip fiziologiškai materialistiškai naudojamas kaip žydų. Skaičius 7 jiems visų pirma buvo duodantis pradžią, o 9 reiškė vyrišką, priežastinę, pradžią, kabalistų aiškinamą kaip *etz*, 𐤅 𐤅 (70 ir 90) arba „Rojaus sodo medis“¹⁹, ketvirtos rasės „dvigubas hermafroditinis skeptras“. Indai ir arijai turėjo įvairių reikšmių, kurios apėmė grynai metafizines ir astronomines tiesas. Jų rišiai ir dievai, demonai ir herojai turi istorines ir etines reikšmes.

Vienas kabalistas, dar nepublikuotame veikale sugretinantis kabalą ir Zoharą su arijų ezoterizmu, teigia:

„Aiškūs, trumpi, griežti ir tikslūs žydų posakiai daug kur ir gerokai pranoksta painius indų žodžių darinius – tarsi patvirtindamas tokį palyginimą Psalmių giedotojas sako: „Mano lūpos kalba mana kalba, aš nepažįstu tavo skaičių...“ (LXXI, 15)...“²⁰

Indų kalbos ženklų skurdumas rodo didelę atsitiktinių aspektų priemaišą ir tas skolintas dekoracijas, kurias naudojo graikai (graikai melagiai) ir dabar naudoja masonai; o paprastas lakoniškas (ir akivaizdus) žydų kalbos skurdumas rodo, kad ši kalba kur kas senesnė už kitas kalbas, kad ji buvo ištakos (!?) ar bent arčiau pirminių senųjų ištakų už visas kitas.“

Tai visiškai klaidinga. Mūsų mokytojas brolis ir korespondentas vertina indų religines sistemas, matyt, pagal jų šastras ir puranas, ir dargi šiuolaikiškai išverstas ir visiškai iškraipytas. Jeigu norime lyginti, turime kreiptis į jų filosofines sistemas ir į jų ezoterinius mokymus. Be abejo, *Penkiaknygės* ar netgi *Naujojo Testamento* simbolizmas kilęs iš vieno ir to

¹⁹ Tai buvo „Slaptų Slapčiausiojo“ simbolis, Trys ir Keturi lytinio dalijimosi skaičiai. Beveik kiekviena iš dvidešimt dviejų žydų alfabeto raidžių yra tiesiog falinis simbolis. Iš dviejų aukščiau pateiktų raidžių viena *ayin* (𐤅) yra neigiama, Moteriško Prado raidė, simboliškai – akis; antra, vyriško prado *tzadi* (𐤅), meškerės kabliukas.

²⁰ Lietuviškajame *Psalmyno* vertime ši eilutė skamba taip: „Mano burna pasakos tavo teisius darbus, visada kalbėsiu apie tavo išgelbėjimą, nors ir nepajėgsiu apsaakyti.“

paties šaltinio. Bet taip pat teisinga, kad Cheopso piramidė, kurios išmatavimai, atrasti prof. Piazzii Smythe, pasikartoja mistinėje Saliamonui priskiriamoje šventykloje, negali būti vėlesnė už Mozės knygas! Taigi, jeigu egzistuoja toks didelis sutapimas, kaip tai yra tvirtinama, tai tik dėl to, kad nesusimąstydami kopijavo žydai, o ne egiptiečiai. Žydų ženklai – ir netgi jų kalba – nėra originalai. Jie yra skolinti iš egiptiečių, iš kurių Mozė gavo savo išmintį; iš koptų, senųjų finikiečių protėvių arba giminingos jų genties, ir iš hiksų, kuriuos Josifas Flavijus²¹ laiko jų protėviais. Bet kas buvo tie piemenys hiksai? Ir kas – egiptiečiai? Istorija šiuo klausimu nieko nežino ir priima visas teorijas bei spekuliacijas, gimusias atitinkamose istorikų sąmonėse²². „Chamitai, arba senieji koptai, kilo iš vakarinės Azijos ir turi tam tikrą semitizmo dozę, tuo paliudydami pirminę giminingą arijų ir semitų rasių vienovę“, sako Bunsenas, nukeldamas didžiuosius Egipto įvykius į 9000 metus pr. Kr. Ir faktas yra tas, kad archainiame ezoterizme ir arijų mintyje randame didingą filosofiją, o žydų manuskriptuose tesutinkame tik stulbinantį išradingumą kuriant apoteozes faliniam garbinimui ir lytinei teogonijai.

Indų ezoterinių šastrų pagrindu galima įsitikinti, kad arijai niekada nekūrė savo religijos vien tik fiziologinių simbolių pagrindu, kaip tai darė senovės žydai. Tai, kad indų tekstų prasmė taip pat yra užslėpta, rodo jų prieštaravimas; skirtingas aiškinimas sutinkamas beveik kiekvienoje puranoje ir epinėje poemoje. Bet perskaityti ezoteriškai visi šie tekstai įgauna vienodą prasmę. Taip vienas aprašymas priskaičiuoja septynis pasaulius, be žemųjų pasaulių, kurių taip pat septyni. Šie keturiolika aukštesnių ir žemesnių pasaulių neturi nieko bendra su septyngubos Grandies klasifikacija ir priklauso grynai eteriniams, neregimiems, pasauliams. Tai bus išnagrinėta kitoje vietoje. Dabar pakanka pasakyti, kad jie specialiai paminėti kaip priklausantys Grandžiai. „Kitoje vietoje septyni pasauliai vadinami kaip žemė, dangaus skliautas, dangūs, vidurinioji sritis, gimimo vieta, Palaimos Buveinė ir Tiesos Buveinė –

²¹ „*Contra Apionem libri*“, 1, 25.

²² Žr. *Atidengtoji Izidė*, t. II, 430-438 psl.

Brahmos Sūnus patalpinami į šeštą skyrių ir tvirtinama, kad penktas, arba Džana Loka, yra tas, kuriame gyvūnai, sunaikinti visuotiniame gaisre, vėl atgimsta²³. Keletas ezoterinių mokymų tiesų pateikiama skyriuose apie simbolizmą. Tas, kuris tam pasiruošęs, supras slaptąją prasmę...

V STANSAS - Tęsinys

3. JIS YRA JAS NUKREIPIANTI DVASIA IR JŲ VADOVAS. PRADĖDAMAS DARBĄ JIS ATSKIRIA ŽEMUTINĖS KARALYSTĖS²⁴ KIBIRKŠTIS, DŽIUGIAI SKRIEJANČIAS IR VIRPANČIAS SAVO PALAIMINGOSE BUVEINĖSE²⁵, IR SUKURIA IŠ JŲ RATŲ UŽUOMAZGAS. JIS SUDĖLIOJA JAS ŠEŠIOMIS ERDVĖS KRYPTIMIS IR VIENĄ PER VIDURĮ – VIDURINIŲ RATŲ.

„Ratai“, kaip jau aiškinta, yra jėgos centrai, aplink kuriuos apauga kosminė energija, ir, praeidama per visas šešias kietėjimo stadijas, tampa sferine ir baigia procesą virsdama rutuliais arba sferomis. Viena iš ezoterinių dogmų teigia, kad kalpų (arba eonų) metu gyvybės Judėjimas, kuris ramybės periodais „pulsuoja ir virpa kiekviename snaudžiančiame atome“, ima reikšti vis didėjančią sukamojo judesio tendenciją nuo pat pirmojo kosmoso prabudimo „Naujai dienai“. „Dievybė tampa Sūkuriu“. Galite paklausti, kaip savo ruožtu suskubo padaryti ir rašančioji šias eilutes: kas gali paliudyti šio augimo pokyčius, jeigu visa Gamta grįžta į savo pirminę būseną ir niekas negali būti to proceso liudytoju – net ir Dhian Kohanai, nes visi jie būna nirvanoje? Atsakymas: apie viską Gamtoje reikia spręsti analogijos dėsnio principu. Nors aukščiausios dievybės (arkangelai, arba Dhiani Budos) negali prasiskverbti į paslaptis, esančias per daug toli už mūsų planetų sistemos ir regimo kosmoso, visgi senaisiais laikais gyveno didieji aiškiaregiai bei pranašai, kurie turėjo galimybę retrospektyviai prasiskverbti į Kvėpavimo ir Judėjimo paslaptį, kai pasaulių sistemos ilsėjosi ir buvo nugrimzdusios į savo periodinį miegą.

²³ Žr. Dowson *Hindu Classical Dictionary*.

²⁴ Mineralų atomai.

²⁵ Dujų debesys.

Ratai taip pat dar vadinami *Rotae* – besisukančiais dangaus kūnų ratais, dalyvaujančiais visuotinėje kūryboje – kai kalbama apie žvaigždžių ir planetų gyvybę įkvepiantį principą; nes kabaloje jie pristatomi kaip aufanimai, sferų ir žvaigždžių angelai, kurie tuo pačiu yra Sielos, įkvepiančios šias sferas ir žvaigždes²⁶.

Šis spiralinio judėjimo pirminėje materijoje dėsnis yra pats seniausias graikų filosofijos koncepcija, istoriniai jos išminčiai beveik visi buvo misterijų įšventintieji. Graikai tai perėmė iš egiptiečių, o šie iš chaldėjų, kurie buvo braminų ezoterinės mokyklos mokiniai. Leukipas ir Demokritas iš Abderos – magų mokinyš – mokė, kad šis sukamasis atomų ir sferų judėjimas egzistavo nuo Amžinybės²⁷. Hissetas, Heraklitas, Ekfantas, Pitagoras ir visi jo mokiniai mokė, kad Žemė sukasi; Arjabhata iš Indijos, Aristarchas, Seleukas ir Archimedas apskaičiavo jos sukimąsi taip pat tiksliai, kaip tai daro šiuolaikiniai astronomai; o pradinių sukurinių ratų teorija buvo žinoma Anaksagorui ir jis palaikė ją 500 m. pr. Kr., arba beveik 2000 metų anksčiau, nei ją vėl priėmė Galilėjus, Dekartas, Swedenborgas ir galiausiai su kai kuriais pakeitimais – seras W. Thomsonas²⁸. Visos tos žinios, tiesą sakant, tėra atgarsis archainės doktrinos, kurią dabar ir bandome paaiškinti. Kokiu būdu žmonės per paskutiniuosius keletą šimtmečių priėjo tas pačias išvadas ir tą patį suvokimą, kurie prieš daugelį tūkstantmečių slapčiausios *Adyta* buvo pateikiami kaip aksiominės tiesos, yra klausimas, kurį reikia atskirai aptarti. Vieni atsakymą pasiekė natūraliais metodais fizinio mokslo srityje ir savarankiškais stebėjimais; kiti, kaip Kopernikas, Swedenborgas ir dar

²⁶ Žr. *Kabbalah Denudata, De Anima* – 113 psl.

²⁷ „Doktriną apie Žemės sukimąsi aplink savo ašį propagavo pitagorietis Hissetas, atrodo, penktame amžiuje pr. Kr. Ją patvirtino jo mokinyš Ekfantas ir Platono mokinyš Heraklitas. Saulės nejudamumą ir Žemės sukimąsi Aristarchas Samosietis 281 m. pr. Kr. pateikė kaip hipotezę, atitinkančią jo stebėjimus. Heliocentrinę teoriją patvirtino Seleukas Seleukietis 150 m. pr. Kr. (Pitagoras ją dėstė 500 metų pr. Kr. – E. P. Blavatskajos past.) Taip pat nurodoma, kad Archimedas savo veikale *Psammites* („Smėlio dalelių skaičiavimas“) įvedė heliocentrinę teoriją. Žemės sferiškumą teigė Aristotelis, kuris įrodymui pateikė Žemės šešėlio formą Mėnulyje užtemimo metu. (*Aristoteles, De Caelo, lib. II. Cap. XIV*). Tą pačią mintį gynė Plinijus (*Nat. Hist., II, 65*). Šios pažiūros buvo tarsi prarastos pažinimui daugiau kaip tūkstantį metų...“ (Winchell „*World-Life*“, 551-552).

²⁸ Apie sukurinius atomus.

keletas, nors ir didžiai mokyti, savo žinias pasiekė labiau su intuicijos pagalba nei įprastomis studijomis. Tai, kad Swedenborgas, neturėjęs jokios galimybės žinoti ką nors apie budizmo ezoterines tiesas, visiškai savarankiškai priėjo prie bendrųjų okultinio mokymo sąvokų, įrodo jo pastaba apie sūkurinio sukimosi teoriją. Šioje pastaboje, kurią cituoja prof. Winchellis²⁹ (A. Clissoldo vertimas), mes randame tokį reziumė:

„Pirmoji priežastis yra begalinumas, arba beribiškumas. Tai suteikia būti pirmajam baigtinumui, arba apribojimui. (Logas savo pasireiškimuose yra visata). Tai, kas brėžia ribą, analogiška judėjimui. (Žr. 1 Stansą). Nubrėžta riba yra taškas, kurio esmė yra judėjimas; bet būdama be dalių ši esmė nėra tikrasis judėjimas, o tik jo siekis. (Mūsų doktrinoje tai nėra „siekis“, bet amžinos vibracijos pasikeitimas neapsireiškusiame į spiralinį judėjimą fenomenaliame, arba apsireiškusiame, pasaulyje.) Nuo to iš pradžių kyla sklidimas, erdvė, forma ir eigos seka, arba laikas. Kaip geometrijoje taškas gimdo liniją, linija – plokštumą, plokštuma – kūną, taip čia taško siekis veržiasi į linijas, plokštumas ir kūnus. Kitaip tariant, visata yra *in ovo*, pirmajame natūraliame taške.

Judėjimas, į kurį veržiasi siekis, yra apskritiminis, nes apskritimas yra tobuliausia forma (...) „Tobuliausia čia aprašyta judėjimo forma turi būti nuolat apskritiminė; t. y. judėjimas turi eiti iš centro į periferiją ir iš periferijos į centrą.“³⁰

Tai yra okultizmas, pateiktas pačia gryniausia ir paprasčiausia jo forma.

„Šešios Erdvės Kryptys“ čia reiškia „Dvigubą Trikampį“, Gynosios Dvasios ir Materijos, Arupa ir Rupa, kurių simboliai yra Trikampiai, susijungimą ir susiliejimą. Šis dvigubas Trikampis yra Višnaus ženklas; tai yra Saliamono Antspaudas ir braminų Šri Antara.

²⁹ Op. cit. 567.

³⁰ Sutrumpinta ištrauka iš *Principia Rerum Naturalium*.

V. STANSAS - Tęsinys

4. FOKSATAS BRĖŽIA SPIRALINES LINIJAS, KAD SUJUNGŲ ŠEŠTĄ SU SEPTINTU – KARŪNA (a). ŠVIESOS SŪNŲ KAREIVIJA STOVI ANT KIEKVIENO KAMPO; LIPIKAI – VIDURINIAJAME RATE (b). JIE³¹ SAKO: „TAI GERAI“. PIRMASIS DIEVIŠKAS PASAULIS PARUOŠTAS; PIRMASIS; ANTRASIS³². PO TO „DIEVIŠKASIS ARUPA“³³ ATSPINDI SAVE ČAJA-LOKOJE³⁴ PIRMAJAME ANUPADAKOS APDANGALE (c).

a) Šis „spiralinių linijų“ brėžimas liečia Žmogaus evoliuciją, lygiai kaip ir Gamtos Principų evoliuciją; evoliuciją, kuri vyksta nuosekliai kaip ir viskas Gamtoje. Šeštas Principas Žmoguje (Budhi, Dieviška Siela), nors ir tėra tik Kvėpavimas mūsų supratimu, visgi yra šiek tiek materialesnis lyginant su Dieviška dvasia (Atma), kurios nešėju arba laidininku jis yra. Foksatas su savo Dieviškos Meilės (Eroto) savybe, trauka ir simpatija, parodytas alegoriškai bandantis atvesti gryną Dvasią, nedalomą Vienatinio Absoliuto Spindulį, į susijungimą su Siela, kartu sudarančiais žmoguje Monadą, o Gamtoje – pirmą grandį tarp amžinai neriboto ir pasireiškusio. „Pirmasis dabar yra Antrasis (Pasaulis)“ – Lipikų – ir liečia tą pačią idėją.

b) „Kareivija“ ant kiekvieno kampo yra angeliškos būtybės (Dhian Kohanai), kurie paskirti vadovauti ir saugoti kiekvieną atitinkamą sritį nuo manvantaros pradžios iki galo. Jie yra krikščioniškų kabalistų bei alchemikų „mistiniai globėjai“ ir priskiriami, tiek simboliškai, tiek ir kosmogoniškai, skaitinei Visatos sistemai. Skaičius, su kuriais šios dangiškos būtybės susiję, nepaprastai sunku paaiškinti, nes kiekvienas skaičius gali būti priskirtas keletui tam tikrų įvaizdžių grupių, atitinkančių ypatingą „angelų“ grupę, kurią jis turėtų reikšti. Tai ir yra simbolikos studijų painiausias mazgas, su kuriuo mokslininkai, nepajėgę jo atrišti,

³¹ Lipikai.

³² T. y., pirmasis dabar yra antruoju pasauliu.

³³ Minties visata, netekusi formos.

³⁴ Pirmapradžių formų šešėlių pasaulis, arba Proto pasaulis.

nusprendė pasielgti kaip Aleksandras su Gordijaus mazgu; tiesioginis to rezultatas – klaidingi įvaizdžiai ir mokymai.

c) „Pirmasis yra Antrasis“, nes „Pirmasis“ faktiškai negali juo būti ar turėti šią skaitinę reikšmę, nes Pirmasis yra noumeno sritis jo pirmajame pasireiškinge, slenkstis į Tiesos Pasaulį arba *Sat*, per kurį betarpiška energija, išspinduliuojama vienatinės realybės – neturinčios vardo dievybės – pasiekia mus. Čia vėl gi neišverčiamas terminas *Sat* (būtiškumas) gali klaidinti, nes tai, kas pasireiškė, negali būti *Sat*, bet yra kažkas fenomenalus, nepastovus ir iš tiesų netgi neamžinas. Jis egzistuoja kartu su Vienatiniu gyvenimu, „neturinčiu Antrojo“, ir yra jo amžininkas, bet kaip pasireiškimas jis visgi yra maja kaip ir visa kita. Šis „Tiesos Pasaulis“ komentarų žodžiais gali būti aprašytas tik kaip: „spindinti žvaigždė, nukritusi iš Amžinybės širdies; vilties švyturys, ant kurio Septynių Spindulių kabo Septyni Būties Pasauliai“. Iš tikrųjų taip: nes jie yra Septyni šviesuliai, kurių atspindžiai yra nemirtingos žmonių monados – Atma arba spindulinga kiekvienos žmogiškos šeimos būtybės Dvasia. Iš pradžių – ši septyniatė Šviesa; po to „Dieviškas Pasaulis“ – nesuskaičiuojama daugybė šviesulių, įžiebtų nuo pirminės šviesos – Budhi, arba dieviškos, neturinčios formų, paskutiniojo Arupa (beformio) Pasaulio Sielos – „Visuma“ senojo Stanco slaptojoje kalboje.

Katekizme Mokytojas klausia mokinio:

„Pakelk savo galvą, o Lanu: vieną ar nesuskaičiuojamą daugybę šviesulių matai švytinčius virš savęs tamsiame vidurnakčio danguje?“

„Aš jaučiu vienatinę Liepsną, o Gurudeva, matau joje švytinčias nesuskaičiuojamą daugybę kibirkščių.“

„Tu gerai pasakei. Dabar pažvelk aplink save ir į savo vidų. Ar tu jauti, kad tavyje deganti Šviesa nors kiek skiriasi nuo šviesos, degančios tavo broliuose žmonėse?“

„Ji niekuo nesiskiria nuo jų, nors kalinys tebėra sukaustytas karmos grandinėmis, nors jo išoriniai rūbai klaidina tamsuolius, versdami juos klaidingai sakyti: „Tavo Siela ir Mano Siela.“

Pagrindinė vienovė kiekvienos ultimatyvios esmės dalies, įeinančios į Gamtos sudėtį – nuo žvaigždės iki mineralo atomo, nuo aukščiausio Dhian-Kohano iki mažiausios infuzorijos, pilna šio termino prasme, taikant jį tiek dvasiniam, tiek minčių, tiek fiziniam pasauliui – ta vienovė yra vienatinis, pagrindinis okultinio mokslo dėsnis. „Dievybė yra begalinis ir beribis sklidimas“, sako okultinė aksioma: iš to kilęs jau anksčiau aptartas³⁵ Brahmos vardas.

Gili filosofija slypi paties anksčiausio garbinimo esmėje, Saulės ir Ugnies garbinimo. Iš visų fiziniam mokslui žinomų elementų Ugnis visada buvo neįkandama tiksliai analizei. Su kur kas didesniu pasitikėjimu teigiama, kad oras yra deguonies ir azoto mišinys. Mes Visatą ir Žemę nagrinėjame kaip materiją, susidedančią iš tam tikrų cheminių molekulių. Mes kalbame apie pirmines dešimt žemių, duodami kiekvienai iš jų graikišką arba lotynišką pavadinimą. Mes sakome, kad chemiškai vanduo susideda iš deguonies ir vandenilio. Bet kas yra Ugnis? Tai yra degimo pasekmė, griežtai mums atsakoma. Ji yra šiluma ir šviesa, ir judėjimas, ir apskritai fizinių bei cheminių jėgų koreliacija. Ir šis mokslinis apibūdinimas Websterio žodyne filosofiškai papildytas teologiniu apibrėžimu, aiškinančiu Ugnį kaip „bausmės įrankį arba bausmę neatgailaujančiam kitoje būsenoje“ o ši „būsena“ turima mintyje dvasinė. Bet deja (!) ugnies fizinis buvimas, atrodo, yra pakankamai įtikinamas jos materialios prigimties įrodymas. Tačiau kalbėdamas apie iliuziją, nagrinėjančią visus fenomenus kaip paprastus todėl, kad jie yra kasdieniniai faktai, prof. Binas sako:

„Patys paprasčiausi faktai atrodo mums nereikalaujantys paaiškinimo ir netgi galintys tapti paaiškinimu tam, kas prilygsta jiems patiems. Pavyzdžiui, skysčio virimas ir garavimas įsivaizduojamas kaip labai

³⁵ Rigvedoje randame Brahmanaspačio ir Brihaspačio vardus, besikaitaliojančius ir ekvivalentiškus vienas kitam. Taip pat žr. *Brihadaranjaka upanišada*: Brihaspatis yra dievybė, vadinama „Dievų Tėvu“.

paprastas reiškiny, nereikalaujantis paaiškinimų ir duodantis visiškai patenkinamus atsakymus apie kitus kur kas retesnius reiškinius. Tai, kad vanduo išdžiūsta žinių neturinčiam protui atrodo savaime suprantamas dalykas; kai tuo tarpu su fiziniais mokslais susipažinusiam žmogui skysta būseną yra nenormali ir nepaaiškinama. Ugnies uždegimas nuo liepsnos yra mokslui sudėtingas dalykas, tačiau mažai žmonių tesuvokia tai.³⁶

Ką kalba apie ugnį ezoterinis mokymas? „Ugnis yra tobuliausias ir gryniausias Vienatinės Liepsnos atspindys tiek Danguje, tiek ir Žemėje. Tai yra Gyvybė ir Mirtis, kiekvieno materialaus daikto pradžia ir pabaiga. Tai yra Dieviška Būtybė“. Taigi ne tik Ugnies garbintojai parsai, bet netgi klajoklės, laukinės Amerikos gentys, vadinusios save „Ugnies pagimdytais“, turi daugiau moksliškumo savo tikėjimuose ir tiesos savo prietaruose nei visos šiuolaikinės fizikos ir mokslo teorijos. Krikščionis, tvirtinantis, kad „Dievas yra Gyva Ugnis“ ir kalbantis apie „ugninius liežuvių“ Šv. Dvasios Dieną bei apie Mozės „degantį krūmą“, yra toks pats ugnies garbintojas kaip ir bet kuris „pagonis“. Tarp mistikų ir kabalistų rozenkreiceriai tiksliau už kitus apibūdino ugnį: „Paimk paprastą lempą, visada laikyk ją pripildytą alyvos ir jos liepsna galėsi uždegti viso pasaulio lempas, žvakes bei ugnis nė kiek nesumažinęs jos liepsnos (...) Jeigu pagrindinė Dievybė yra amžina ir begalinė Būtybė, niekada nesunaikinama („Viešpats Tavo Dievas yra visa naikinanti Ugnis“), tada neprotinga, kad okultinis mokymas būtų laikomas nefilosofišku, kai jis teigia: „Taip buvo sukurti Arupa ir Rupa (pasauliai): nuo vienos septynių šviesulių Šviesos; nuo kiekvieno iš septyniskart Septynių Septynių“ ir t. t.“

V. STANSAS – Tęsinys

5. FOKSATAS PENKISKART PASISLENKA³⁷ (a) IR SUKURIA ANT KIEKVIENO KVADRATO KAMPO PO SPARNUOTĄ RATĄ ŠVENČIAUSIAM KETVERTUI... IR KAREIVIJOMS JŲ³⁸ (b)

³⁶ *Logic*, II, 125 psl.

³⁷ Pasislinko jau triskart.

³⁸ Kareivijos.

a) „Pasislinkimai“, kaip jau buvo paaiškinta ankstesniuose komentaruose, liečia tiek kosminius, tiek ir žmogiškus principus – iš kurių pastarieji egzoterinėje klasifikacijoje susideda iš trijų (Dvasios, Sielos ir Kūno), o ezoteriškai – iš septynių principų: Trijų Spindulių Būtybės ir keturių aspektų³⁹. Tie, kurie studijavo Sinnetto „Ezoterinį Budizmą“, lengvai įsisavins šią nomenklatūrą. Už Himalajų ribų egzistuoja dvi ezoterinės mokyklos arba, tiksliau, viena mokykla, skilusi į du skyrius – viena vidiniams mokiniams, kita išoriniams, pusiau pasaulietiniams, mokiniams. Pirmosios mokymas pateikia septyntainį žmogiškų principų dalinimą, antrosios – šešiatainį.

Kosminių požiūriu penkiskart pasislenkantis Foksatas čia priskiriamas penkiems aukščiausiems sąmonės ir būties planams, šeštas ir septintas (žemėjančia tvarka) bus astralinis ir žemiškas arba du žemiausi planai.

b) Keturi „Sparnuoti Ratai ant kiekvieno kampo (...) keturioms švenčiausioms Kareivijoms jų“ yra „keturi Maharadžos“ arba Didieji Karaliai iš Dhian-Kohanų, Devai, laikantys po vieną iš keturių pasaulio dalių. Jie yra valdovai arba angelai, vadovaujantys kosminėms šiaurės, pietų, rytų ir vakarų jėgoms, iš kurių kiekviena turi tam tikrą okultinę savybę. Šios būtybės taip pat susiję su karma, nes karma savo įsakymams vykdyti turi turėti fizinių ir materialių tarpininkų, pavyzdžiui gali būti keturi vėjai, kuriuos mokslas pripažįsta turinčius žalingo ir naudingo poveikio žmonių ir kitų gyvų būtybių sveikatai. Romos katalikų doktrinoje sutinkama okultinė filosofija, įvairias visuomenės nelaimės, tokias kaip ligų epidemijos, karai ir t. t., priskiria nematomiems „Šaukliams“ iš šiaurės ir vakarų. „Viešpaties Šlovė ateina iš Rytų“, sako Ezechielis; o Jeremijas, Izaijas ir Dovydas teigia savo skaitytojams, kad visas blogis po Saule kyla iš šiaurės ir vakarų – ši formulė, taikoma žydų tautai, skamba kaip nenuginčijama pranašystė. Tai taip pat paaiškina ir

³⁹ Keturi aspektai yra kūnas, jo gyvybė, arba gyvybingumas, ir kūno „antrininkas“ – triada, išnykstanti sulig individo mirtimi – ir Kamarūpa, suyranti Kamalokoje.

Šv. Ambraziejaus⁴⁰ pranešimą, skelbiantį, kad būtent dėl tos priežasties „mes prakeikiame Šiaurės Vėją ir Krikšto apeigų metu pradėdami tai pasisukę į Vakarus (Danguje), kad geriau pavyktų atstumti tą, kuris ten gyvena; po to mes kreipiamės į Rytus“.

Tikėjimas į keturis Maharadžas – keturių pasaulio šalių valdovus – buvo visuotinis ir dabar dar tebesutinkamas tarp krikščionių, kurie sekdami Šv. Augustinu, vadina juos „angeliškomis jėgomis“ bei „dvasiomis“, kai patys kreipiasi į juos, ir „velniais“, kai jiems meldžiasi pagonys. Bet kuo gi skiriasi šiuo atveju krikščionys nuo pagonių? Mokslininkas Gerardus Vossius sako:

„Nors Šv. Augustinas sakė, kad kiekvienas regimas daiktas šiame pasaulyje greta turi angelišką jėgą kaip apsaugą, tačiau tai reikia suprasti ne kiekvienam atskiram daiktui, bet ištisom daiktų grupėms, nes tikrovėje kiekviena tokia grupė turi savo ypatingą, ją saugantį angelą. Čia jis neprieštarauja jokiems filosofams (...) Mums šie angelai yra atskiros nuo objektų dvasios (...) kai tuo tarpu (pagonių) filosofams jos buvo dievais.“⁴¹

Nagrinėjant Romos katalikų bažnyčios įvestą ritualą vardan „žvaigždžių dvasių“, galima įsitikinti, kad šios dvasios įtartina primena „dievus“, bet senovėje juos garbino ir dievino pagonių minia nė kiek ne mažiau nei šiandieniniai aukštos kultūros krikščionys katalikai Romoje.

Sekdamas Platonu, Aristotelis paaiškino, kad terminas „στοιχεια“ buvo suprantamas tik kaip reiškiantis nematerinius principus, priskiriamus kiekvienam iš keturių didžiųjų mūsų kosminio pasaulio padalinimų jų apsaugai. Taigi pagonys, lygiai kaip ir krikščionys, garbina ir dievina ne stichijas ir (įsivaizduojamas) pasaulio šalis, bet „dievus“, valdančius atitinkamas pasaulio šalis. Bažnyčiai egzistuoja dvi žvaigždinių būtybių rūšys – angelai ir velniai. Kabalistui ir okultistui tėra tik viena klasė ir nei okultistas, nei kabalistas nemato jokio skirtumo tarp „Šviesos Valdovų“ ir „*Rectores Tenebrarum*“ arba kosmokratorių (gr. „visatos statytojai“, pasaulio architektai, arba įkūnytos kūrybinės jėgos), kuriuos katalikų

⁴⁰ On Amos, IV.

⁴¹ Theol. Cir., I, VII 9,

bažnyčia įsivaizduoja ir mato kaip „Šviesos Valdovus“, kai tik kuris nors iš jų būna pavadintas kitu vardu, negu vadina ji pati. Ne valdovas ir ne maharadža baudžia ar apdovanoja Dievo malonės ar bausmės atveju, ar net ir be jų, bet pats žmogus – jo veikla arba karma, individualiai arba kolektyviai (kaip ištisos tautos atveju) pritraukia įvairų blogį ir nelaimes. Mes gimdome **Priežastis** ir jos pažadina atitinkamas žvaigždžių pasaulio jėgas, kurios magnetiškai ir nenumaldomai pritrauktos prie tų – ir veikia tuos – kurie šias priežastis pagimdė; ir jokio skirtumo ar šie asmenys tikri piktadariai ar tik šiaip „mąstytojai“, mąstantys apie blogį. Nes mintis yra materija, kaip mus moko šiuolaikinis mokslas; ir „kiekviena egzistuojančios materijos dalelė turi visų buvusių įvykių įrašus“, kaip teigia *Jevons* ir *Babbage* savo kūrinyje *Mokslo Principai*. Šiuolaikinis mokslas su kiekviena diena vis labiau įtraukiamas į okultizmo verpetą; nesąmoningai, be abejonių, bet visgi gana apčiuopiamai.

„Mintis yra materija“; bet tik ne ta prasme, kurią tam suteikia vokiečių materializmo šalininkas Jacobas Moleschottas, teigiantis, kad „Mintis yra materijos judėjimas“ – beveik absurdiškas teiginys. Proto būsenos ir kūno būsenos visiškai skirtingos. Bet tai nedaro įtakos teiginiui, kad kiekviena mintis, be jos fizinio papildymo (pokyčio smegenyse), atskleidžia ir objektyvų – nors mums antjautimiškai objektyvų – aspektą astraliniame plane⁴².

Dvi pagrindinės mokslo teorijos, liečiančios santykius tarp proto ir materijos, yra monizmas ir materializmas. Abi šios teorijos apima visą neigiamos psichologijos lauką, išskyrus kvaziokultines vokiečių panteistinių mokyklų pažiūras. Mūsų šiuolaikinių mokslininkų mąstytojų pažiūros, liečiančios santykius tarp proto ir materijos, gali būti supaprastintos iki šių dviejų hipotezių. Šios dvi hipotezės rodo, kad abejos pažiūros vienodai eliminuoja galimybę egzistuoti nepriklausomai sielai atskirai nuo fizinių smegenų, per kuriuos ji veikia. Šių pažiūrų esmė yra:

⁴² Žr. *Okultinis Pasaulis*, 89-90 psl.

1) **Materializmas** – teorija, nagrinėjanti proto fenomenus kaip molekulinį pokyčių smegenyse produktą; t. y. kaip judėjimo pojūčiuose transformacijos rezultata (!). Primityvesnioji mokykla vieną kartą tiek daug sau leido, kad protą prilygino „ypatingai judėjimo rūšiai“ (!!), bet, laimei, šią pažiūrą dauguma mokslo žmonių laiko absurdiška.

2) **Monizmas** arba Vienatinės Būtybės doktrina – pati subtiliausia neigiamos psichologijos forma, kurią vienas iš jos pasekėjų, prof. Binas, taikliai pavadino – „besiginantis materializmas“. Ši doktrina labai plačiai paplitusi, tarp jos šalininkų yra netgi Lewis, Spenceris, Ferrieras ir kt.; aiškindamas mintį ir minties fenomenus kaip apskritai radikaliai kontrastuojančius su materija, monizmas nagrinėja juos kaip vienos ir tos pačios substancijos tam tikrose jos būsenose dvi puses, arba du aspektus. Mintis savo esme, sako jie, visiškai priešinga materialiams reiškiniams, bet ji taip pat turi būti nagrinėjama tik kaip „nervų judėjimo subjektyvi pusė“ – bet ką apie tai galvoja kompetentingi mokslininkai?

Grįžkime prie komentarų apie Keturis Maharadžas. Pasak Klemenso Aleksandriečio, Egipto šventyklose didžiulė uždanga skyrė šventovę nuo susirinkimų vietos. Taip buvo ir pas žydus. Tiek pas vienus, tiek ir pas kitus uždanga buvo kabinama ant penkių stulpų (Pentagrama), ezoteriškai simbolizuojančių mūsų penkis jautimus ir penkias pagrindines rases, o keturios uždangos spalvos vaizdavo keturias pasaulio šalis ir keturias žemiškas stichijas. Viskas kartu buvo alegoriškas simbolis. Per šių keturių aukštų pasaulio šalių ir stichijų valdovų tarpininkavimą mūsų penki jautimai gali pasiekti užslėptas Gamtos tiesas; bet visai ne taip, kaip tvirtino Klemensas Aleksandrietis, esą būtent stichijos *per se* suteikdavo pagonims dieviškas žinias arba Dievo žinojimą⁴³. Jeigu egiptiečių emblema buvo dvasinė, tai žydu grynai materialistinė ir, iš tikrųjų, garbino tik aklas stichijas bei įsivaizduojamus „taškus“. Nes kokią prasmę galėjo turėti Mozės dykumoje pastatyta keturkampė padangtė, jeigu ji neturėjo tokios

⁴³ Taigi frazė *Natura Elementorum obtinet revelationem Dei* (Clemens, *Stromata*, IV – 6) gali būti pritaikyta ir vieniems, ir kitiems arba nė vieniems. Taip pat žr. *Zends*, II – 228, ir Plutarcho *De Iside*, kaip lygina Layardas *Academie des Inscriptions*, 1854, vol. XV.

pačios kosminės prasmės? „Padarysi užuolaidą Palapinės angai iš plonos suktinių vilnų drobės (...) mėlynos, violetinės bei tamsiai raudonos spalvos (...) Užuolaidai padarysi penkis akacijos medžio stulpus (...) ir padarysi (...) keturiuose kampuose (...) keturis varinius žiedus (...) iš brangaus medžio skersinius keturioms pusėms. Šiaurė, Pietūs, Vakarai ir Rytai (...) Padangtės (...) ir cherubinų (...) „⁴⁴. Padangtė ir keturkampis kiemas, cherubiniai ir visa kita buvo lygiai tokie patys kaip ir Egipto šventyklose. Keturkampė Padangtės forma reiškė tą patį, ką ji reiškia ir dabar egzoteriniuose kinų bei tibetiečių garbinimuose – o būtent keturis kardinalius taškus, išreikštus keturiuose piramidžių, obeliskų ir kitų panašių pastatų pusėse. Juozapas Flavijus stengiasi tai paaiškinti. Jis sako, kad Padangtės stulpai prilygsta stulpams, pastatytiems Tire keturių stichijų garbei, ir papuoštiems keturiais angelais, kurie veidais buvo atsukti į kardinalius taškus; pridurdamas, kad „Angelai ant pjedestalo buvo paženklinėti keturiais Zodiako ženklais“, kas taip pat rodė keturias pasaulio šalis⁴⁵.

Šis įvaizdis gali būti rastas ir Zoroastro pasekėjų olose, Indijos šventyklose, iškaltose olose, visose kvadratinėse senovės šventyklose, išgyvenusiose iki mūsų laikų. Tai akivaizdžiai įrodė Layardas, kuris pastebi šiuos keturis kardinalius taškus ir keturis pirminius elementus kiekvienos šalies religijoje išreikštus keturkampių obeliskų formose, keturiuose piramidžių pusėse ir t. t. Keturi Maharadžos buvo šių stichijų ir jų taškų valdytojai ir valdovai.

Jeigu skaitytojas norėtų apie juos sužinoti daugiau, jam reikėtų palyginti Ezechielio regėjimą (sk.1) su kinų budizmu, netgi jo egzoteriniais mokymais ir ištirti šių „Didžių Devų Karalių“ išorinę formą. Josepho Edkinso nuomone: „Kiekvienas iš jų valdo vieną iš keturių kontinentų, į kuriuos indai dalija pasaulį (...) Kiekvienas vadovauja dvasinių būtybių armijai žmonijos ir budizmo apsaugai“⁴⁶. Išskyrus paminėtą savo

⁴⁵ *Antiquitates*, I, VIII, sk. XXII.

⁴⁶ *Chinese Buddhism*, 216 psl.

garbinamą budizmą jis visiškai teisingai dėl keturių dangiškų būtybių esmės. Tačiau indai pasaulį egzoteriškai kaip ir ezoteriškai dalija į septynis kontinentus; ir jų keturi kosminiai Devai iš tikrųjų yra aštuoni ir valdo aštuonis kompasų taškus, o ne kontinentus.

„Ketvertas“ yra žmonijos globėjai ir taip pat karmos žemėje tarpininkai, kai tuo tarpu lipikai rūpinasi pomirtine būsimąja žmonija. Tuo pačiu metu jie yra keturios gyvenančios būtybės, „kurios panašios į žmogų“ Ezechielio regėjime ir biblijos vertėjų vadinamos cherubinais, serafimais ir t. t., o okultistų vadinamos „Sparnuotais Serafimais“, „Ugniniais Ratais“; gi indų panteone jie turi skirtingus vardus. Visi gandharvos, „švelniabalsiai“, asurai, kinarai, nagai yra Keturių Maharadžų alegoriniai atvaizdavimai. Serafimai, Ugninės dangaus Gyvatės, kuriuos mes sutinkame skyriuje, aprašančiame Meru Kalną kaip „išaukštintą šlovės didybę, gerbiamą dievų ir dangaus giedančių būtybių Buveinę (...) nepasiekiamą nuodėmingiems žmonėms (...) nes ją saugo Gyvatės“. Jie dar vadinami Keršytojais ir „Sparnuotais Ratais“.

Paaiškinę jų misiją ir charakterį, pažvelgsime, ką apie cherubinus kalba krikščioniški Biblijos aiškintojai. Žydų kalboje šis žodis reiškia Žinių pilnatvę; šie angelai taip pavadinti dėl jų turimų nepaprastų žinių ir todėl jie buvo skirti „bausti žmones, pretendavusius į dievišką Žinių įvaldymą“. (Crudeno „Pradžios Knygos“ III sk., 24, aiškinimas jo veikale „*Concordance*“ – biblijos posakių rodyklė). Puiku; koks bebūtų miglotas šis pasakymas, jis rodo, kad po „Kritimo“ prie rojaus sodo vartų pastatytas cherubinas gerbiams aiškintojams įkvėpė mintį apie bausmę, susijusią su uždraustomis Žiniomis arba Dieviškomis Žiniomis – žiniomis, kurios žmonių vertinimu paprastai veda į kitą „Kritimą“, dievų arba „Dievo“ kritimą. Bet kadangi gerasis senasis Crudenas nieko nežinojo apie karmą, tai jam gali būti atleista. Bet alegorija visgi labai išraiškinga. Nuo Meru – dievų buveinės – iki rojaus visai netoli ir nuo indų Gyvačių iki ofitų cherubino, iš kurio šeimos trečiasis buvo Drakonas, skirtumas dar

mažesnis, nes abu saugojo Įėjimą į Slaptų Žinių sritį. Be to Ezechielis aiškiai aprašo keturis kosminius angelus:

„Ir aš pamačiau (...) stiprų vėją (...) didžiulį debesį ir ugnies kamuolius (...) ir iš jo vidurio matėsi keturių gyvūnų atvaizdai (...) jie buvo panašūs į žmones. Kiekvienas turėjo keturis veidus ir (...) keturis sparnus (...) veidą žmogaus⁴⁷ ir veidą liūto (...) veidą jaučio ir (...) veidą erelio (...) Ir žiūrėjau aš į gyvūnus (...) ir štai žemėje (...) po vieną ratą prieš kiekvieną iš keturių jų veidų (...) atrodė, lyg ratai buvo ratuose (...) nes gyvūnų dvasia buvo ratuose.“⁴⁸

Egzistuoja trys pagrindinės Statytojų grupės ir tiek pat planetų dvasių bei lipikų, ir kiekviena grupė dalijasi į septynis pogrupius. Net tokiam išsamiam veikale kaip šis neįmanoma smulkiau panagrinėti net šių trijų pagrindinių grupių, nes tai pareikalautų dar vieno papildomo tomo. Šie Statytojai yra pirmųjų „Proto pagimdytų“ būtybių atstovai, taigi tuo pačiu ir pirm pradžių rišių Pradžapačių; jie taip pat yra ir septyni didieji Egipto dievai su jų vyriausiuoju Ozyriu; septyni Zoroastro amėšaspentai su Ormazdu priešakyje; „Septynios Atvaizdo Dvasios“; septynios Sefiros, atskirtos nuo pirmosios triados ir t. t.⁴⁹. Jie kuria, arba, greičiau jau atkuria kiekvieną „sistemą“ po „nakties“. Antra Statytojų grupė visi iki vieno yra mūsų planetų sistemos architektai. Ir trečia – mūsų žmonijos protėviai – yra makrokosminis mikrokosmo prototipas. Planetų Dvasios yra žvaigždes ir ypač planetas įkvepiančios dvasios. Jie vadovauja likimams žmonių, kurie visi gimsta po vienokiais ar kitokiais žvaigždynais.

⁴⁷ „Žmogus“ čia pakeičia „drakoną“. Palyginkite ofitų dvasias. Angelai, pripažinti Romos katalikų bažnyčios ir atitinkantieji šiuos „veidus“ ofitų buvo vadinami: Drakonas – Rafaelis, Liūtas – Mykolas, Jautis – Urielis, Erelis – Gabrieliūs. Šis ketvertas bendradarbiauja su keturiais evangelistais ir, reikia manyti, egzistavo dar prieš Evangelijas.

⁴⁸ *Ezechielio Knyga*, I.

⁴⁹ Žydai, išskyrus kabalistus, neturėdami pavadinimų rytams, vakarams, pietams ir šiaurei, išreikšdavo keturias pasaulio šalis žodžiais: priekyje, užpakalyje, dešinėje ir kairėje ir labai dažnai egzoteriškai supainiodavo terminus taip paversdami Biblijos slėpinius dar mažiau suvokiamais aiškintojams. Pridėkite dar tą faktą, kad iš keturiasdešimt septynių karaliaus Jokūbo laikų Biblijos vertėjų tik trys mokėjo žydų kalbą, o du mirė anksčiau, nei buvo išverstas *Psalmynas* (*Royal Masonic Cyclopaedia*); galima lengvai įsivaizduoti, kiek patikimas yra angliškas Biblijos vertimas. Šiame veikale mes remiamės Romos Katalikų aiškinimu.

Antroji ir trečioji grupės, priklausydamos kitoms sistemoms, vykdo tas pačias funkcijas ir visi jie vadovauja skirtingiems Gamtos skyriams; indų egzoteriniame panteone jie yra globojančios dievybės, kurios vadovauja aštuoniems kompasų taškams – keturiems pagrindiniams ir keturiems tarpiniams – ir vadinasi Lokapala, „Pasaulio Laikytojais arba Globėjais“ (mūsų regimame Kosmose), iš kurių Indra (rytai), Jama (pietūs), Varuna (vakarai) ir Kuvera (šiaurė) yra pagrindiniai. Jų drambliai ir žmonos, aišku, priklauso fantazijos sričiai ir vėlesniems prasimanymams, nors visi jie turi okultinę reikšmę.

Lipikai, kurių aprašymas pateiktas Komentaruose Nr.6, VI Stance, yra Visatos dvasios, kai tuo tarpu Statytojai tėra tik mūsų planetinės dievybės. Pirmieji priklauso pačiai okultinei kosmogonijos daliai, kuri negali būti čia pateikta. Ar žino adeptai – netgi aukščiausieji – šį angelų rangą jo aukščiausiuose trejybiniuose laipsniuose ar tik žemutinius, susijusius su mūsų pasaulio įrašais, autorė negali atsakyti, ji greičiau linkusi palaikyti pastarąją prielaidą. Apie jų aukščiausius laipsnius pateikiama tik viena: lipikai susiję su karma – būdami betarpiškais jos metraštinkais. Slaptų ir Šventų Žinių simboliu senovėje visada buvo Medis, reiškęs tą patį Raštą. Iš čia kilęs lipiko pavadinimas Rašytojas arba Perrašinėtojas; Drakonai – išminties simboliai, saugantys Pažinimo Medį; „Obelis, vedanti aukso vaisius, Hesperidžių medis“, „Vešlūs Medžiai“ ir Meru Viršūnės augalija, kuriuos saugo Gyvatės; Junona, duodanti Jupiteriui vestuvių dieną Medį su aukso vaisiais, yra kitas Ievos, duodančios Adomui obuolį nuo Pažinimo medžio, aspektas.

V. STANSAS – Tęsinys

6. LIPIKAI BRĖŽIA TRIKAMPĮ, PIRMAJĄ VIENATINĮ⁵⁰, KUBĄ, ANTRĄJĄ VIENATINĮ, IR PENTAGRAMĄ KIAUŠINYJE⁵¹ (a). ŠIS RATAS, PAVADINTAS „NEPERŽENK“ TIEMS, KURIE

⁵⁰ Vertikali linija, arba skaičius 1.

⁵¹ Ratas.

LEIDŽIASI IR KYLA⁵²; KURIE PER VISĄ KALPĄ EINA DIDŽIOSIOS DIENOS „BŪK SU MUMIS“ LINK (b)... TAIP BUVO SUKURTA ARUPA IR RUPA⁵³; NUO VIENATINĖS ŠVIESOS SEPTYNI ŠVIESOS NEŠĖJAI; NUO KIEKVIENO IŠ SEPTYNIŲ SEPTYNISKART SEPTYNI ŠVIESOS NEŠĖJAI. RATAI SAUGO ŽIEDĄ...

Šis stansas tęsia angelų hierarchijos rangų klasifikaciją iki menkiausių smulkmenų. Iš grupių Keturi ir Septyni kilusios „Proto Pagimdytos“ grupės Dešimties, Dvylikos, Dvidešimt Vieno ir t. t.; visos jos savo ruožtu padalytos į pogrupius – Septynių, Devynių bei Dvylikos ir t. t.; kol protas neatsisakys vardyti begalinės sekos dangiškų kariaunų ir būtybių, iš kurių kiekviena turi savo konkretų uždavinį regimo Kosmoso valdyme visai savo egzistavimo trukmei.

a) Ezoterinė pirmosios posmo frazės reikšmė yra ta, kad tie, kurie buvo pavadinti lipikais, Karmos Įvykių Knygos Metraštininkais, nustato neperžengiamą ribą tarp asmeninio *Aš* ir beasmenio *Ego*, Noumeno ir pirmojo šaltinio. Iš to kilo ir alegorija. Jie apibrėžia Rato „Neperženk“ viduje pasireiškusį materijos pasaulį. Šis pasaulis yra objektyvus vienatinio, padalinto į daugį iliuzijos planuose, simbolis, *Adi* (pirmasis, pirmapradis) arba *Eka* (vienatinis); ir šis vienatinis yra pagrindinių regimos Visatos kūrėjų, arba architektų, kolektyvinė visuma. Žydų okultizme jie vadinami vienu metu ir *Achath*, moteriško prado „vienatinis“, ir *Achad* – vyriško prado „vienatinis“. Monoteistai pasinaudojo ir dabar tebesinaudoja giliu Kabalos ezoterizmu, kad pritaikytų vardą, kuriuo plačiai žinoma vienatinė aukščiausioji Būtis savo pasireiškimuose per Sefyras-Elohimą, ir vadina jį Jehova, darydami tai visiškai savavališkai ir prieštaraudami bet kokiai prasmei bei logikai, nes terminas *Elohim* yra daugiskaitos daiktavardis, tapatus daugiskaitai *Chiim*, šios daugiskaitos dažniausiai ir painiojamos. Sefer Jecyros frazė – *Achat Ruah Elohim Chiim* – atskleidžia Elohimą geriausiu atveju kaip androgina, tačiau vyrauja moteriškas pradas, nes ši frazė skaitoma: „Vienatinis yra Ji, Gyvybės

⁵² Taip pat ir tiems, kurie (toliau kaip tekste).

⁵³ Pasaulis, netekęs formų, ir Formų pasaulis.

Elohimio Dvasia“. Kaip minėta, *Achath* yra moteriško prado, o *Achad* vyriško, ir abu reiškia vienatinį.

Be to okultinėje metafizikoje iš tikrųjų egzistuoja du „vienatiniai“ – vienas nepasiekiamame Absoliuto ir Begalinumo plane, apie kurį jokie samprotavimai neįmanomi; ir antras vienatinis Sklaidos plane. Pirmasis negali nei sklisti, nei būti dalijamas, nes jis amžinas, absoliutus ir nepažeidžiamas; bet antrasis, būdamas pirmojo vienatinio atspindžiu (nes jis yra Logas arba Išvara iliuzinėje visatoje), spinduliuoja iš savęs – lygiai taip kaip aukščiausia Sefyrų Triada išspinduliuoja septynias žemasias Sefyras – septynis Spindulius arba Dhian-Kohanus. Kitaip sakant, vienatinė būtis tampa daugiu, pirmapradė substancija diferencijuojasi į elementus. Bet šie, jeigu tik nesugrįš į savo pirminį elementą (gr. Protilą), niekada nesugebės peržengti nulinio taško (sansk. Lajos) ribos. Šis metafizinis teiginys kažin ar gali būti geriau išdėstytas už T. Subba Row pateiktąjį paskaitose apie Bhagavadgytą:

„Mulaprakritė (Parabrahmano Skraistė) kaip vienatinė energija veikia per Logą (arba Išvarą). Dabar Parabrahmanas (...) yra vienatinė būtybė, iš kurios išeina ir pradeda egzistuoti energijų centras, kurį aš laikinai pavadinsiu Logu (...) Krikščionys jį vadina Žodžiu (...), ir jis yra dieviškas Kristus, kuris amžinas savo Tėve. Budistai jį vadina Avalokitešvara (...) Beveik kiekvienoje doktrinoje buvo suformuluotas dvasinės energijos egzistavimo centras, kuris negimdytas ir amžinas, kuris per visą pralają egzistuoja Parabrahmane, o kosminės veiklos metu atsiranda kaip sąmoningos energijos centras...“⁵⁴.

Nes kaip autorius pateikė – Parabrahmanas nėra nei tas ar šitas ir net ne sąmonė, nes jis negali būti priskirtas nei materijai, nei kokiam nors kitam sąlyginiam. Jis nėra Ego, kaip ir nėra Ne-Ego, netgi ne Atma, bet ištis vienatinis visų pasireiškimų ir egzistavimo variantų šaltinis.

Taip alegorijoje lipikai atskiria gryniosios dvasios pasaulį (arba planą) nuo materijos plano. „Tie“, kurie „leidžiasi ir kyla“ – besikūnijančios

⁵⁴ *Theosophist*, vasaris. 1877 m., 303 psl.

monados ir žmonės, siekiantys išsivalyti ir „kilti“, bet vis dar galutinai nepasiekę savo tikslo – gali įžengti į „Neperženk“ Ratą tik Dieną „Būk su Mumis“; tą dieną, kai žmogus, išsilaisvinęs iš tamsos gnaužtų ir iki galo suvokęs, kad jo asmenybės Ego, klaidingai priimamas kaip nuosavas, yra neatskiriamas nuo Visuotinio Ego (*Anima Supra-Mundi*), nugrimzta į vienatinę Būtį, kad susilietų ne tik su „mumis“, pasireiškusiomis gyvybėmis, kurios yra vienatinė Gyvybė, bet ir su pačia ta Gyvybe.

Astronominis Ratas „Neperženk“, kurį lipikai brėžia aplink „Trikampį, Pirmąjį Vienatinį, Kubą, Antrąjį Vienatinį ir Pentagramą“, kad šios figūros atsidurtų Rate, vėl atveda prie simbolio arba koeficiento 31415, nuolat naudojamo matematinėse formulėse kaip π (pi); geometrinių figūrų čia pakeičia skaičius. Pagal visuotinius filosofinius mokymus šis Ratas yra už ribų to, ką astronomijoje vadina ūkais. Bet tai yra toks pats klaidingas vaizdinys kaip ir puranose bei kituose ezoteriniuose šaltiniuose pateikiama tiek topografija, tiek aprašymai, skirti 1008 pasauliams, Deva Loka dangums ir pasauliams. Be abejo, ezoteriniuose mokymuose kaip ir pagal mokslo duomenis, egzistuoja taip nutolę pasauliai, kad šviesa nuo artimiausio iš jų, nors ji tik dabar pasiekė mūsų šiuolaikinius „chaldėjus“, galėjo būti išspinduliuota iš savo šaltinio gerokai dar prieš tą dieną, kai buvo ištarti žodžiai: „Tebūnie Šviesa“. Bet šitie pasauliai ne Deva Loka plane, o mūsų kosmose.

Chemikas pasiekia lają, arba materijos plano nulinį tašką, kuriame jis ir dirba, o vėliau patenka į aklavietę. Fizikas arba astronomas operuoja bilijonais mylių už ūkų, o po to vis tiek patenka į aklavietę. Pusiau iššventintas okultistas įsivaizduoja šį lajos tašką taip pat kaip egzistuojantį kažkokiam plane, jeigu ir ne fiziniame, tai visgi žmogaus protui pasiekiamame plane. Bet tikras Iššventintasis *žino*, kad Ratas „Neperženk“ nėra vietovė, kad jo negalima išmatuoti atstumo matais, kad jis egzistuoja absoliutume – Begalybėje. Šioje tikro Iššventintojo „Begalybėje“ neegzistuoja nei aukštis, nei plotis, nei storis, tėra tik neišmatuojama gelmė, besitęsianti iš apačios nuo fizinio iki „parametafizinio“. Žodžio „iš

apačios“ panaudojimas reiškia ne fizinės materijos gilumą, bet pagrindinę gelmę – „niekur ir visur“.

Jeigu kruopščiai išnagrinėtume egzoterines ir antropomorfinės įvairių tautų religijų alegorijas, tai netgi jose rastume lipikų saugomo Rato „Neperženk“ įsmeintos doktrinos pėdsakus. Šie pėdsakai randami ir visoje Indijoje labiausiai antropomorfinės Visištadvaitos Vedantos sektos mokymuose. Juose mes skaitome apie išlaisvintą sielą, kuri pasiekusi mokšą – palaimą, reiškiančią „išsivadavimą iš Bandha, (arba vergovės)“ – šią palaimą jaučia vietovėje, vadinamoje Paramapadha, ne materialioje vietovėje, bet susidedančioje iš Sudasatvos, iš kurios sukurtas Išvaros – „Viešpaties“ – kūnas. Ten mokšą pasiekusios Dživatmos muktos (monados) daugiau jau nebepatiria nei materijos savybių, nei karmos. „Bet jeigu jos pasirinks, jos galės kūnytis Žemėje⁵⁵, kad *neštų pasauliui gėrį*“. Kelias iš šio pasaulio į Paramapadhą arba į nematerialius pasaulius vadinasi Davajana. Kai žmogus pasiekia mokšą ir kūnas numiršta, tai:

„Dživa (Siela) kartu su Sukšma Šarira⁵⁶ iš kūno širdies eina į Brahmarandhrą, centrą, esantį momenų per Sušumną, nervą jungiantį širdį su Brahmarandhra. Dživa prasimuša per Brahmarandhrą ir eina į Saulės (Surjamandala) sritį paskui saulės spindulius. Po to ji per tamsią dėmę ji įeina į Paramapadhą Saulėje (...) Savo kelyje Dživa vadovaujasi aukščiausiu Išmintimi, įgyta per Jogą⁵⁷.“

⁵⁵ Šie savanoriški įsikūnijimai mūsų Doktrinoje vadinami Nirmanakaja (sanskrit.). Tai labiau būsenos ir visi dvasiniai žmogaus principai, nei kūnas.

⁵⁶ Sukšma šarira (sanskrit.) – iliuzinis kūnas, tarsi „sapnų kūnas“, kuriuo naudojasi žemesnieji dangaus hierarchijos Dhianai.

⁵⁷ Palyginkite šį ezoterinį teiginį su gnostikų doktrina, randama „*Pistis Sophia*“ (Žinios – Išmintis), kurios traktate Sofija (Ašamot) pristatoma kaip paklydusi Chaoso vandenynse (materijoje) savo kelyje į aukščiausiąją Šviesą; ir Kristus, išlaisvinantis bei padedantis jai teisingame kelyje. Atkreipkite dėmesį, kad „Kristus“ gnostikams reiškė kiekvienos žmogiškos sielos beasmenį principą, visatos Atmaną ir atmą, bet ne Jėzų, nors senuosiuose koptų manuskriptuose Britų muziejuje „Kristus“ pakeistas „Jėzumi“ ir kitais terminais.

„Taip Dživa eina į Paramapadhą padedami Athivahikos (perėjimo Nešėjų), dar žinomų kaip Arči Aha (...)Aditja (...) Pradžapati (...) ir t. t. Čia paminėti Arči ir t. t. yra žinomos tyros Sielos ir t. t...“⁵⁸

Nei viena Dvasia, išskyrus Metraštininkus (lipikus), niekada neperžengė uždraustos šio rato linijos, kaip niekas jos neperžengs iki būsimos pralajos dienos, nes tai yra riba, atskirianti Baigtinį – koks jis bebūtų begalinis žmogaus suvokimu – nuo išties Begalinio. Todėl Dvasios, paminėtos kaip tos, kurios „leidžiasi ir kyla“, yra „Kariauna“, kažkas, kas vadinama „dangiškomis būtybėmis“. Bet iš tikrųjų jos yra visai kas kita. Būties hierarchijoje jos yra aukščiausių pasaulių būtybės ir taip neaprepiamai aukštai, kad mums jos turi atrodyti dievais, o kolektyviai – *Dievu*. Bet tokiais ir mes, mirtingi žmonės, turime atrodyti skruzdei, kuri viską vertina pagal savo turimus sugebėjimus. Gal skruzdė taip pat įžvelgia Asmeninio Dievo atpildą berniūkščio veiksmuose, kai jis piktavališkos išdaigos impulso paskatintas akimirksniu sunaikina skruzdėlyną, daugelio savačių darbą, kuris vabzdžių chronologijoje prilygsta daugelio metų veiklai. Skruzdė, labai aštriai tai jausdama, gali lygiai kaip ir žmogus neužtarnautą negandą laikyti apvaizdos atpildu už nuodėmę priskirti ir įžvelgti savo pirmojo protėvio nuodėmės rezultatą. Kas žino ir kas gali tai teigti ar neigti? Net prielaidos, kad visoje Saulės sistemoje be mūsų egzistuoja ir kitos protingos bei mąstančios žmogiškos būtybės, atsisakymas yra didžiausias mūsų amžiaus išdidumas. Viskas, ką mokslas turi teisę teigti, tėra tai, kad nėra nematomų, protingų sąmonių, gyvenančių tokiose pačiose sąlygose kaip ir mes. Bet jis negali visiškai neigti galimybės, kad egzistuoja pasauliai viduje pasaulių, visiškai skirtingose sąlygose nuo tų, kurios sudaro mūsų pasaulio prigimtį. Lygiai taip jis negali paneigti, kad gali egzistuoti tam tikras ryšys tarp kai kurių iš tų pasaulių ir mūsų pasaulio. Didysis europinės kilmės filosofas Immanuelis Kantas patikina mus, kad toks ryšys jokių būdu nėra neįtikimas:

⁵⁸ N. Bhashyacharya, teosofijos draugijos narys, Adjaro bibliotekos panditas, *Catechism of the Visishtadvaita Philosophy*.

„Prisipažįstu, kad aš labai linkęs pripažinti nematerialių būtybių egzistavimą pasaulyje ir savo sielą priskirti šių būtybių kategorijai. Vėliau, nežinau kur ar kada, bet bus įrodyta, kad žmogaus siela, net šiame gyvenime, yra neatskiriama susijusi su visomis nematerialiomis Dvasių Pasaulio būtybėmis ir kad ji veikia jas ir patiria poveikį iš jų.“⁵⁹

Mus moko, kad aukščiausiam iš šių pasaulių priklauso septyni grynai dieviškų dvasių rangai; šešioms žemutiniams priklauso hierarchijos, kurias kartais žmonės gali regėti bei girdėti ir kurios palaiko ryšį su savo žemiškais palikuonimis – neatsiejamai su jomis susijusiais palikuonimis, nes kiekvienas principas žmoguje turi savo betarpišką šaltinį šių didžiųjų būtybių prigimtyje, būtent jos aprūpina mus neregimais elementais, glūdinčiais mumyse. Fizinis mokslas nevaržomai gali tyrinėti gyvų būtybių fiziologinį mechanizmą ir tęsti savo bevaises pastangas bandydamas mūsų protinius bei dvasinius jautumus priskirti organų – laidininkų – funkcijoms. Nepaisant to, viskas, ką buvo galima padaryti šiuo klausimu, jau padaryta ir mokslas negali toliau eiti. Jis stovi prieš akliną sieną, ant kurios sienos jis braižo, kaip pats įsivaizduoja, didžius fiziologinius bei psichinius atradimus, iš kurių kiekvienas vėliau pasirodys esąs tik menkas voratinklis, išmegztas iš mokslinių fantazijų bei iliuzijų. Fiziologinei analizei tepriklauso tik mūsų fizinio kūno audiniai. Šeši juose glūdintys aukščiausi Principai visada išvengs rankos, vedamos „*animus*“, kuris tyčia nemato ir atmeta okultinius mokslus. Viskas, ką šiuolaikiniai fiziologiniai tyrinėjimai psichologinių problemų srityje atliko ir galėjo atlikti atskleisdami daiktų prigimtį, tai yra tvirtinimas, kad kiekvieną mintį, pojūtį ir emociją lydi ypatinga tam tikrų nervų molekulių koordinacija. Išvada, kurią padarė tokio lygio mokslininkai kaip Buchneris, Vogtas ir kt., esą mintis yra molekulinis judėjimas, verčia pripažinti mūsų subjektyvią sąmonę visiškai abstrakcija.

⁵⁹ *Traume eines Geistersehers*, pateikta S. S. Massey įžangoje Hartmanno veikalui *Spiritismus*.

b) Taigi didžioji Diena „Būk su Mumis“ yra išraiška, kurios vienintelė prasmė slypi jos tiesioginiame vertime. Jos prasmė ne taip lengvai atsiveria tiems, kurie nesusipažinę su mistinėmis okultizmo dogmomis arba, tiksliau, su ezoterine išmintimi arba *budhizmu* (sansk. su viena d). Ši išraiška kaip ir egiptiečių tos dienos pavadinimas – „Ateik pas Mus“, kuris yra tapatus pirmajam, nors žodis „būk“ šiuo atveju galėjo būti pakeistas labiau vykusiu terminu „pasilik“ arba „ilsėkis su mumis“, nes tai liečia labai ilgą Ramybės periodą, vadinamą Paranirvana – aiški žinančiam ir miglota profanui. Diena „Ateik pas Mus!“... Tai diena, kai Ozyris pasakė Saulei: „Ateik, Aš matau jį, sutinkantį Saulę Amentėje“⁶⁰. Čia Saulė reiškia Logą (arba Kristų, arba Gorą) kaip centrinę sintezuotą Būtybę ir kaip išsklidusi spindulingų Būtybių esmė, besiskirianti substancija, bet ne esme. Kaip pabrėžė lektorius paskaitoje apie *Bhagavadgytą*, nereikia įsivaizduoti, kad Logas tėra vienintelis Parabrahmano realizuotas energijos centras. Egzistuoja begalinė daugybė kitų. Jų skaičius beveik begalinis Parabrahmano gelmėse. Iš čia ir pavadinimas – Diena „Ateik pas Mus“ ir Diena „Būk su Mumis“ ir t. t. Kaip kvadratas yra keturių slaptųjų jėgų simbolis – Tetraktis, – taip Ratas yra riba Begalybės viduje, kurio nei vienas žmogus, net savo dvasioje, arba Deva, arba Dhian Kohanas negali peržengti. Dvasios tų, kurie „kyla ir leidžiasi“ evoliucijos ciklo metu, peržengs „geležimi apjuostą pasaulį“ tik jų priartėjimo prie Paranirvanos slenksčio dieną. Jeigu jos pasiekė jį, jos ilsėsis Parabrahmano gelmėse arba „Nepažinioje Tamsoje“, kuri tada taps jiems Šviesa visą mahapralajos periodą – „didžiąją naktį“, nugrimzdę į Brahą 311.040.000.000.000 metams. Diena „Būk su Mumis“ ir yra šis ramybės arba Paranirvanos periodas. Jis atitinka krikščionių Paskutinio Teismo dieną, taip grubiai materializuotą jų religijoje⁶¹.

Ezoteriniuose egiptiečių apeigų aiškinimuose mirusio asmens – nuo Hierofanto iki švento jaučio Apio – siela tapdavo Ozyriu, ji būdavo

⁶⁰ Paulis Pierretas, *Mirusiųjų Knyga*, XVII sk., 61psl.

⁶¹ Taip pat žr. kitus duomenis, susijusius su šia fraze – Diena „Ateik pas Mus“; pvz., Viscount de Rouge „Egiptiečių laidojimo apeigos“.

ozyrifikuojama (tačiau slaptoji doktrina mokė, kad tikrąjį ozyrifikavimą kiekviena monada pasiekdavo tik po 3000 egzistavimo ciklą). Taip ir šiuo atveju. Monada, gimusi iš pačios „Septynių“ esmės prigimties (jos aukščiausias principas iš karto tampa įtrauktu į Septintą Kosminį Elementą), turi atlikti savo septyneriopą sukimąsi per visą būties ir formų ciklą – nuo aukščiausių iki žemiausių, o po to vėl nuo žmogaus iki Dievo. Ant Paranirvanos slenksčio ji vėl virsta savo pirmine Esme ir tampa dar kartą Absoliutu.